

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
EKONOMIKOS POLITIKOS GRUPĖ**

PAŽYMA

**DĖL 2021 METŲ KELIŲ PRIEŽIŪROS IR PLĖTROS PROGRAMOS FINANSAVIMO LĖŠŲ
REZERVO VALSTYBĖS REIKMĖMS, SUSIJUSIOMS SU KELIAIS, FINANSUOTI
PASKIRSTYMO (TAP-21-342) (TAIS NR. 21-22217)**

2021-04-02 Nr. NV-620

Vilnius

1. Projekto rengėjas: Susisiekimo ministerija.

2. Projekto tikslas: paskirstyti 2021 metų Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo lėšų rezervą (19 330 tūkst. eurų) valstybės ir savivaldybių institucijų kelių objektams finansuoti.

3. Dabartinė situacija:

- Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo įstatyme nustatyta, kad Programos finansavimo lėšos naudojamos pagal Vyriausybės patvirtintą metinę lėšų naudojimo sąmatą, kurioje numatomas iki 5 procentų Programos finansavimo lėšų rezervas valstybės reikmėms, susijusioms su keliais, finansuoti.

- Vyriausybės 2021 m. vasario 17 d. nutarimu Nr. 102 patvirtintoje Programos finansavimo lėšų naudojimo 2021 metų sąmatoje numatytas 19 330 tūkst. Eur lėšų rezervas.

- Vyriausybės 2005 m. balandžio 21 d. nutarimu Nr. 447 patvirtintame Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo lėšų naudojimo tvarkos apraše nustatyta, kad Programos finansavimo lėšų rezervas Vyriausybės nutarimu paskirstomas iki kiekvienų metų kovo 10 d. (Susisiekimo ministerija turėjo pateikti nutarimo projektą iki vasario 10 d., tačiau pateikė tik kovo 29 d.) ir, kad rezervo lėšos paskirstomos taip:

- ✓ valstybės ir savivaldybių institucijų valdomų vietinės reikšmės kelių, nukentėjusių nuo ekstremaliųjų situacijų, skubaus taisymo (remonto), rekonstravimo ar kelių statinių statybos dėl avarijos grėsmės išlaidoms kompensuoti;

Likęs nepaskirstytas rezervas gali būti skiriamas:

- ✓ kelių objektams, kuriuos vykdant bus įgyvendinamas Vyriausybės programos įgyvendinimo planas;
- ✓ kelių objektams, kurie turės teigiamą poveikį saugiam eismui ir naudą visuomenei;
- ✓ ne mažiau kaip 20 procentų - valstybės ir savivaldybių institucijų valdomų kelių, vedančių į teritorijas, kuriose kuriamos darbo vietos, objektams įgyvendinti;
- ✓ likus lėšų, jos gali būti skiriamos mėgėjų sodų teritorijose savivaldybių institucijų valdomų vietinės reikšmės kelių, kelių statinių ir jų užimamos žemės teisinei registracijai būtinoms procedūroms atlikti, daiktinėms teisėms į žemę, šių teisių suvaržymams, juridiniams faktams registruoti, šiems keliams taisyti (remontuoti) ar rekonstruoti (jeigu savivaldybės institucija skiria 30 - 50 procentų nuosavų lėšų); valstybės institucijų valdomiems vietinės reikšmės keliams tiesti, taisyti (remontuoti), rekonstruoti (jeigu valstybės institucija skiria ne mažiau kaip 50 procentų nuosavų lėšų).

4. Projekto esmė:

- Paskirstyti valstybės ir savivaldybių institucijų kelių objektams finansuoti 2021 metų Programos finansavimo lėšų rezervą (19 330 tūkst. Eur.) taip:

- ✓ **458,7 tūkst. Eur** - valstybės ir savivaldybių institucijų valdomų vietinės reikšmės **kelių, nukentėjusių nuo ekstremaliųjų situacijų**, skubaus taisymo (remonto) ar rekonstravimo dėl avarijos grėsmės išlaidoms kompensuoti (8 objektai);
- ✓ **18 871,3 tūkst. Eur** (23 objektai):
 - kelių objektams, kuriuos vykdant **bus įgyvendinamas Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo planas**;
 - kelių objektams, kurie turės teigiamą poveikį **saugiam eismui ir naudą visuomenei**;
 - valstybės ir savivaldybių institucijų valdomų **kelių, vedančių į teritorijas, kuriose kuriamos darbo vietos**, objektams įgyvendinti.
- Susisiekimo ministerija **teikime nurodo, kad**:
 - rezervo **lėšas kelių, nukentėjusių nuo ekstremaliųjų situacijų**, skubaus taisymo (remonto) išlaidoms kompensuoti **siūloma skirti tik Kauno miesto ir Ukmergės rajono savivaldybių 8 kelių objektams** (458,7 tūkst. Eur), **nes tik jie atitiko** Apraše nustatytus reikalavimus (viso buvo pateikti 12 savivaldybių prašymai skirti lėšų 24 kelių objektams, kurių bendra vertė 7 329,9 tūkst. Eur);
 - dėl lėšų skyrimo **kelių objektams, kuriuos vykdant bus įgyvendinami Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo planas, kurie turės teigiamą poveikį saugiam eismui ir naudą visuomenei bei kelių, vedančių į teritorijas, kuriose kuriamos darbo vietos**, objektams įgyvendinti buvo pateikti 35 savivaldybių ir Kelių direkcijos prašymai (108 kelių objektams, 88 497,6 tūkst. Eur sumai). Kadangi Susisiekimo ministerijai buvo pateikta daugiau prašymų, nei liko rezervo lėšų, buvo **nuspręsta** Programos finansavimo lėšų rezervą **siūlyti skirti tęstiniais kelių objektams, tai yra tiems, kurie 2020 metais buvo finansuoti iš Programos finansavimo lėšų rezervo**. Susisiekimo ministerija atrinko 14 savivaldybių ir Kelių direkcijos 23 kelių objektus, kurių bendra vertė 24 341,5 tūkst. eurų. Siekiant bent iš dalies patenkinti šį poreikį, nuspręsta finansuoti 77,5 proc. atrinktų projektų vertės. Likusią dalį projekto vertės institucijos turės finansuoti iš nuosavų lėšų. Iš 18 871,3 tūkst. eurų, kuriuos siūloma skirti nurodytiems kelių objektams finansuoti, 5 655,9 tūkst. eurų, arba 29,9 proc., siūloma skirti 6 kelių, vedančių į teritorijas, kuriose kuriamos darbo vietos, objektams įgyvendinti;
 - **kadangi neliko nepaskirstytų rezervo lėšų, mėgėjų sodų teritorijose savivaldybių institucijų valdomiems vietinės reikšmės keliams** ir valstybės institucijų valdomiems vietinės reikšmės keliams šiais metais **finansavimo siūloma neskirti** (buvo pateikti 43 savivaldybių ir 2 valstybės institucijų prašymai 125 kelių objektams skirti 12 263,8 tūkst. Eur);
 - **Susisiekimo ministerija šiuo metu rengia pasiūlymus** dėl Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo įstatymo ir Aprašo pakeitimo, **kurie leistų pakeisti Programos metinės lėšų naudojimo sąmatos sudarymo principus**, Programos finansavimo lėšų vietinės reikšmės keliams tiesti, taisyti, prižiūrėti ir saugaus eismo sąlygoms užtikrinti paskirstymą, įtvirtintų sprendimų priėmimo skaidrumą, efektyvumą, savivaldybių išitraukimą, į rezultatus orientuotą strateginio valdymo sistemos principų laikymąsi. Planuojama, kad 2022 metais nauji projektai bus finansuojami jau pagal reformuotą, aiškiais ir skaidriais Programos lėšų administravimo principais pagrįstą kelių finansavimo sistemą.

5. Derinimas: Projektas buvo pateiktas išvadoms gauti visoms ministerijoms, Lietuvos savivaldybių asociacijai ir Kelių direkcijai. Per nustatytą terminą Sveikatos apsaugos ministerija, Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, Energetikos ministerija ir Kelių direkcija išvadų nepateikė.

Ekonomikos ir inovacijų ministerija išvadoje nurodo, kad valstybės ir savivaldybių institucijų valdomiems keliams, vedantiems į teritorijas, kuriose kuriamos darbo vietos, objektams įgyvendinti, numatomas skirti finansavimas neužtikrintų galutinio projektų įgyvendinimo, rekomenduoja rasti galimybę finansuoti projektus, kurie būtų užbaigti 2021 m., pilna apimtimi.

Lietuvos savivaldybių asociacija išvadoje pažymėjo, kad Projekte neatsižvelgta į būtinumą remontuoti sodininkų bendrijose esančius prioritetinius kelius ir jų svarbą visuomenei, taip pat siūlo Susisiekimo ministerijai ateityje peržiūrėti KPPP rezervo lėšų skirstymo kriterijus.

Papildomai išvadas pateikė Palangos, Ukmergės rajono, Rietavo, Plungės rajono, Skuodo rajono, Šilutės rajono, Alytaus rajono, Trakų rajono, Pakruojo rajono savivaldybės ir Lietuvos medžiotojų draugija - išvados iš esmės susijusios su tuo, kad nutarimo projektu nesiūloma skirti finansavimo minėtų savivaldybių kelių objektams - Susisiekimo ministerija 2021 m. kovo 23 d. nuotoliniu būdu susitiko su Lietuvos savivaldybių asociacijos atstovais ir dar kartą pateikė argumentus ir paaiškinimus dėl nutarimo projekte siūlomų Programos finansavimo lėšų rezervo paskirstymo principų, atkreipdama dėmesį į tai, kad siūlomas paskirstymas susijęs su šiuo metu vykstančia kelių finansavimo sistemos reforma.

Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupė teikia tikslinamojo pobūdžio pastabas, kurias Susisiekimo ministerija turi įvertinti.

6. Atitiktis Vyriausybės programai: tiesiogiai Vyriausybės programos nuostatos neįgyvendinamos, tačiau atitinka siekius gerinti eismo sąlygas keliuose ir eismo saugumą.

7. Dalykinio vertinimo išvada: Projektas svarstytinas Vyriausybės posėdyje, prieš tai aptarus tarpinstituciniame pasitarime.

Patarėjas

Arvydas Nevas, tel. 8 706 63 787, el. p. arvydas.nevas@lr.lt